

11 Octombrie 2007, nr. 277

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (CPP, CPC)

(înregistrat în Parlament cu numărul 3092.2007 din 22 August 2007)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (CPP, CPC).

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat "În scopul executării punctului 21 din Planul de acțiuni privind implementarea Planului Preliminar de Țară al Republicii Moldova în cadrul Programului SUA "Provocările Mileniului", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 32 din 11 ianuarie 2007, pct. 8 al Planului de activitate a Guvernului pe trimestrul III al anului 2007, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 713 din 26 iunie 2007, precum și a indicației Guvernului nr. 1510-399 din 23 mai 2007, și în special pentru:
 1. perfecționarea instituțiilor de drept procesual, precum recuzarea, strămutarea, amânarea.
 2. în vederea stabilirii unor termene fixe pentru strămutarea pricinilor în cauzele civile.
 3. examinarea mai rapidă a pricinilor civile.
 4. evitarea tergiversării examinării cauzelor civile din neglijența părților implicate în proces.
 5. fixarea unor termene de efectuare a unor acte procesuale stabilite de legea procesual-penală".

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

- 5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă**

- 6. Suficiența argumentării.** Conform notei informative, completările și modificările propuse vor acorda părților în procesul civil posibilitatea de a-și restabili în termen scurt drepturile încălcate. Totodată, trebuie remarcat că deși proiectul propune modificarea și completarea a 8 articole din CPC și CPP, în nota informativă este argumentată modificarea și completarea doar a 4 articole din proiect.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Asemenea referințe nu se conțin în textul proiectului, iar nota informativă face referințe generale doar la Planul Preliminar de Țară al R Moldova în cadrul Programului SUA "Provocările Mileniului", fără a enunța acte internaționale concrete sau prevederi relevante ale acquis-ului comunitar.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. I, p.1	La art. 35 alin.(2) CPP: "la prima propoziție, cuvîntul "imediat" se substituie cu cuvintele " <u>de regulă în aceeași zi</u> "; la propoziția a doua, după cuvintele "instanța ierarhic superioară" se completează cu cuvintele " <u>în cel mult 10 zile de la primirea dosarului</u> ".	Expresia " <u>de regulă</u> " poate fi interpretată abuziv. Această expresie poate permite ca examinarea cererii de recuzare să se facă și în altă zi, nefiind stabilit un termen limitativ	Coruptibilitate Lipsa unor termene concrete Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Propunem expunerea alin. (2) al art. 35 în următoarea redacție "2) Examinarea cererii de recuzare sau a declarației de abținere se face de regulă în aceeași zi, dar nu mai târziu de 3 zile, ascultând părțile și persoana a cărei recuzare se cere. În cazul în care nu se poate forma un nou complet de judecată în aceeași instanță, recuzarea se soluționează de instanța ierarhic superioară, care, dacă admite recuzarea sau abținerea, desemnează pentru

					<p>judecarea cauzei o instanță egală în grad cu instanța în care s-a produs recuzarea. La fel, considerăm că ar fi cazul să se stabilească perioada de timp în care instanța inferioară este obligată să remită dosarul instanței ierarhic superioare.</p>
2	Art. II, p. 2	<p>Articolul 172 alineatul (1) CPC: "cuvintele "la finalizarea examinării pricinii în fond" se substituie cu cuvintele "<u>la stabilirea termenului de judecare a pricinii în ședința de judecată</u>", se completează cu propoziția "Acțiunea reconvențională poate fi intentată și până la finalizarea examinării pricinii în fond, în cazul în care pârâtul va demonstra că a fost în imposibilitate de a o intenta până la stabilirea termenului de judecare a pricinii în ședința de judecată."</p>	<p>Expresia "la stabilirea termenului de judecare a pricinii în ședința de judecată" poate fi interpretată eronat. Nu este în clar în ce mod se poate stabili termenul de judecare a pricinii, și cum poate fi anunțat pârâtul despre acest termen (în interiorul căruia va depune cerere reconvențională).</p>	<p>Coruptibilitate Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive</p>	<p>Se propune ca art 172 CPC să se mențină fără modificare.</p>

Concluzii

În concluzie, considerăm că proiectul de lege cu privire la modificarea Codului de procedură penală și Codului de procedură civilă este parțial afectat de riscuri de coruptibilitate, deoarece formulările utilizate pentru modificarea art. 35 alin. (2) din Codul de procedură penală și art. 72 alin. (1) din Codul de procedură penală au un caracter ambiguu, fapt care admite interpretări abuzive și, respectiv, poate favoriza apariția unor situații de natură coruptibilă.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției